

FORUM GLOTTODYDAKTYKÓW

24-25.03.2012 r

PRACOWNIA GLOTTODYDAKTYKI KULTUROWEJ
oraz
CENTRUM JĘZYKA POLSKIEGO I KULTURY POLSKIEJ
DLA CUDZOZIEMCÓW
POLONICUM
WYDZIAŁ POLONISTYKI
UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Abstrakty

Kontakt: forumglotto@uw.edu.pl

INDEKS NAZWISK

B

Bambrowicz Olga 3
Banach Małgorzata 3
Barnett Sylwia 3
Bomanowski Jerzy 3
Brzeziński Jacek 4
Butcher Anna 4

D

Danowska-Florczyk Emilia 5
Dembińska Kamila 5

G

Gałyga Danuta 5

H

Hajduk-Gawron Wioletta 6

J

Jóźwik Katarzyna 6

K

Kisiel Anna 6
Kola Anna Maria 7
Kołak Katarzyna 7
Korol Lesia 7
Kowalewski Jerzy 8
Krawczuk Ała 8
Kryżan-Stanojević Barbara 8
Krzysztofowicz Agnieszka 9
Kubacka Kamila 9
Kuś Katarzyna 9

L

Lipińska Ewa 10

M

Madelska Liliana 10
Malinowska Małgorzata 10
Małycka Agnieszka 5
Mijas Anna 10
Mostowski Piotr 5

O

Olechowska Marlena 11

P

Pabiańczyk Agnieszka 11
Pitura Joanna 11
Prędotka Joanna 12

R

Rabczuk Anna 12
Rabiej Agnieszka 10, 12
Rys Ulyana 13

S

Sahata Julia 13
Seretny Anna 10
Skura Marta 13
Smerecznik Małgorzata 6
Stasieczek-Górna Magdalena 13
Stryjecka Agnieszka 13
Strzelecka Aneta 14
Szewczyk Irena 7
Sztabnicka-Gradowska Emilia 14

Ś

Święcka Aleksandra 14

T

Tomaszewska Marta 15
Trębska-Kerntopf Anna 4
Tsai Natalia 15
Turek Przemysław 10

W

Wawrzyniak Kinga 15
Wronowska Agnieszka 10, 15

Z

Zarzewny Grzegorz 16
Zawadka Joanna 16
Zych Justyna 16

1. Mgr Olga Bambrowicz, Uniwersytet Stendhala, Grenoble, Francja

Jak uczyć języka polskiego na odległość (na przykładzie platformy Esprit tworzonej i wykorzystywanej na uniwersytecie Stendhala w Grenoble)?

Centrum Nauczania Indywidualnego (Centre d'apprentissage en autonomie) przy Uniwersytecie Stendhala w Grenoble wypracowało kilka nowatorskich form nauczania języków obcych. Jedną z nich stanowi nauczanie zdalne, a narzędziem współtworzonym przez tutorów języków obcych i wykorzystywanym w procesie edukacji jest platforma multimedialna Esprit. Referat będzie prezentacją zarysu koncepcji platformy, sposobu jej funkcjonowania oraz możliwości, które stwarza wszystkim użytkownikom, zarówno studentom, jak też nauczycielom.

2. Mgr Małgorzata Banach, Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ, Kraków

Czy student z Italii uczy się z pasją języka polskiego? Nauczanie języka polskiego studentów włoskojęzycznych -wybrane problemy

Tematem referatu jest specyfika nauczania języka polskiego jako obcego studentów włoskich we Włoszech i w Polsce. Korzystając z własnych doświadczeń zdobytych podczas pracy na lektoracie we Włoszech, chciałabym poruszyć problemy związane z nauczaniem Włochów podsystemów języka polskiego: fonetyki, gramatyki i leksyki. W wystąpieniu wskazane zostaną zagadnienia sprawiające trudności studentom włoskojęzycznym, jak również obszary dla nich stosunkowo łatwe. Świadome podejście lektora do zjawisk podobnych i odmiennych w obu językach ułatwia uczącym się proces przyswajania polszczyzny. W wystąpieniu poruszony zostanie też problem, jak wprowadzać elementy analizy kontrastywnej bez zakłócania charakteru lektoratu prowadzonego w języku polskim.

3. Mgr Sylwia Barnett, Warszawa

Porozumienie bez Przemocy w zadaniowym podejściu do nauczania języka polskiego jako obcego

Celem referatu jest przedstawienie możliwości praktycznego zastosowania metody *Porozumienia bez Przemocy (PBP)* w kontekście nauczania języka polskiego jako obcego, zgodnie z koncepcją podejścia zadaniowego. Zostaną przedstawione następujące elementy procesu dydaktycznego: program, planowanie lekcji, konspekty inspirowane metody PBP, współuczucie, rozwiązywanie konfliktów międzykulturowych, motywacja, rola lektora, ocenianie.

4. Mgr Janusz Bomanowski, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców, Uniwersytet Łódzki

Elementy wiedzy o Polsce w nauczaniu j.p.j.o. dla początkujących

Celem autora referatu jest próba nakreślenia zarysu metodologii interdyscyplinarnego nauczania j.p.j.o. z wykorzystaniem poszerzonego spektrum nazw własnych. Wystąpienie to ma podkreślić potrzebę zapoznania studenta - obcokrajowca z polską tradycją i kulturą na możliwie najwcześniejszym etapie jego edukacji. *Systematyczne wprowadzanie tej wiedzy zaczyna się z reguły na poziomie średnio zaawansowanym* [A. Butcher, B. Guziuk-Świca, A.

Laskowska-Mańko]. W ocenie autora jest to etap zbyt późny. Wiedza o Polsce i jej kulturze wiąże się oczywiście z imionami i nazwiskami znanych postaci oraz nazwami ważnych zdarzeń i miejsc, które powinny być używane zarówno jako materiał językowy, jak i pretekst do coraz to dłuższych wypowiedzi w języku polskim. Mówienie o konkretnych osobach, miejscach czy wydarzeniach daje poczucie nie tylko rozwoju językowego, ale i kulturowego. Daje ono szanse połączenia zwiedzania naszego kraju z nauką naszego języka prowadzoną interdyscyplinarnie.

5. Mgr Jacek Brzeziński, dr Anna Trębska-Kerntopf, Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Praca z tekstami XX- wiecznych mistrzów polszczyzny jako przykład kultury uczenia w glottodydaktyce polonistycznej w CJKP UMCS

Motto: „Konstruktywistyczna kultura uczenia stawia uczenie się ponad nauczaniem i konstruowanie ponad instruowaniem”¹

Celem referatu jest pokazanie możliwości wykorzystania tekstów wybranych polskich mistrzów słowa XX-tego wieku (Agnieszki Osieckiej, Józefa Czechowicza, Czesława Miłosza i Ryszarda Kapuścińskiego) do tworzenia projektów międzyprzedmiotowych (emisja głosu, kultura żywego słowa, lektorat języka polskiego jako obcego, historia literatury polskiej) w CJKP UMCS. Efekt finalny to teatralizacja sceniczna omawianych utworów literackich. Przedstawiona w referacie perspektywa nauczania języka polskiego jako obcego polega na pokazaniu nowej kultury uczenia, w której proces zdobywania wiedzy zachodzi najlepiej wówczas, gdy osoba ucząca się jest autonomiczna i aktywna, czyli na odejściu od modelu, w którym nauczający przekazywał nauczonym gotową wiedzę, a następnie sprawdzał czy potrafią ją reprodukować i zastąpieniu jej podejściem, w którym uczeń pod kierunkiem i z pomocą nauczyciela sam konstruuje swoją wiedzę.

6. Dr Anna Butcher, Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS, Lublin

Tekst kultury jako „narzędzie” glottodydaktyczne

Wystąpienie będzie poświęcone praktycznym aspektom wykorzystywania tekstów kultury w kształceniu sprawności językowych, tj. rozumienia tekstu, mówienia i pisanie.

W Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS od 20 lat kształcimy przyszłych studentów kierunków humanistycznych. W grupach zaawansowanych i średnio zaawansowanych prowadzimy zajęcia z dziejów kultury polskiej, w czasie których wykorzystujemy teksty kultury (obrazy, filmy, utwory muzyczne) jako materiał do ćwiczeń językowych. W 2011 roku ukazał się opracowany przez nas podręcznik „Bliżej Polski. Wiedza o Polsce i jej kulturze. Część II”, zawierający wiele takich ćwiczeń.

W swoim wystąpieniu chciałabym przedstawić zarówno ten podręcznik, jak i kilka różnych propozycji wykorzystania tekstów kultury w kształceniu sprawności językowych.

¹ Heinz Mandl, „Lernen im Internet. Auf dem Weg zu einer neuen Kultur des Lehrens Und des Lernens, wykład wygłoszony został na kongresie „Internet: Konzeptionen – Perspektiven”, który odbył się od 19-21.01.2000 w Moskwie, s.6. Cyt. za : Marzena Żylińska, Postkomunikatywna dydaktyka języków obcych w dobie technologii informacyjnych. Teoria i praktyka, Warszawa 2007, s. 109

7. Mgr Emilia Danowska-Florczyk mgr Piotr Mostowski, Instytut Języka Polskiego, Wydział Polonistyki, Uniwersytet Warszawski

Więcej niż tysiąc słów... – o komunikacji niewerbalnej na lekcjach języka polskiego jako obcego

W referacie podjęto próbę odpowiedzi na pytanie o sens nauczania obcokrajowców elementów komunikacji niewerbalnej. Autorzy spróbują dociec, czy istnieje repertuar zachowań pozasłownych, który powinien być nauczany jako nierozdzielny element komunikacji. W wystąpieniu podkreślą znaczenie gestów, przestrzeni, mimiki, uznając je za część systemu językowego, wymagającą takiego samego przyswojenia jak np. podsystemy gramatyczne. Całe zagadnienie zostanie osadzone w kontekście kultury polskiej. Szczególny nacisk położony będzie na różne formy gestów (*continuum Kendona*) i ich miejsce w naszej kulturze. Zaprezentowane będą nie tylko elementy proksemiki istotne podczas prowadzenia zajęć, lecz także te znaczące podczas typowych sytuacji komunikacyjnych. Choć działanie gestów i mowy jest nierozdzielne, autorzy sprawdzą też, czy obcokrajowcy mogą dowiedzieć się wiele o komunikacji niewerbalnej z wybranych podręczników języka polskiego.

8. Mgr Kamila Dembińska, mgr Agnieszka Małycka, Klub Dialogu S.C., Warszawa

START 2 – nowy podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego na poziomie A1

Prezentacja nowego podręcznika na poziomie A1 – „START 2”, który wydany zostanie w roku 2012. W czasie prezentacji przybliżymy założenia i rozwiązania metodyczne przyjęte przy tworzeniu serii START oraz szczegółowo omówimy zawartość leksykalną, komunikacyjną i gramatyczną nowego podręcznika. Przybliżymy nowatorski charakter materiału polegający przede wszystkim na metodzie systematycznego opanowywania drobnych umiejętności językowych pozwalających na realizację potrzeb komunikacyjnych właściwych poziomowi A1 oraz intensywnym treningu fonetycznym. Wiąże się to z założeniem, że na pierwszym etapie nauki można zrezygnować z podawania uczniom ogólnych reguł językowych, a poprawność artykulacji jest od początku nauki kluczowa z punktu widzenia sukcesu dydaktycznego, ważniejsza niż poprawność gramatyczna.

9. Mgr Danuta Gałyga, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Wykorzystanie nowych mediów w nauczaniu fonetyki obcokrajowców na przykładzie przygotowywanego multimedialnego zbioru ćwiczeń

Głównym celem „Gzegzółki”, zbioru ćwiczeń do nauki wymowy i intonacji polskiej, jest dostarczenie uczącym się i nauczycielom możliwie wszechstronnego zestawu ćwiczeń, który uwzględni zarówno indywidualne, intelektualne predyspozycje uczących się, jak również różnice między ich rodzimym językiem a językiem polskim.

„Gzegzółka” ma odniesienie do metody kierowania umysłem, gdzie podstawowym warunkiem sukcesu w uczeniu się jest poznanie i odpowiednie kierowanie zasobami umysłu. Jak wiadomo, część uczących się preferuje w przyswajaniu nowego języka *‘metodę słuchową’* (usłyszeć – zobaczyć), tzn. oswajanie się z nowym dźwiękiem na drodze osłuchiwania się. Inni zaś wolą *‘metodę wzrokową’* (zobaczyć – usłyszeć) - aby wywołać akustyczny obraz danego dźwięku muszą najpierw dostrzec jego cechy wizualne (znak graficzny i / lub ruch warg) i na ich podstawie są w stanie dobudować rzeczywisty dźwięk. „Gzegzółka”, wychodząc naprzeciw różnym metodom uczenia się, uwzględniac będzie

preferencje kolejności przyswajania 'informacji'. „*Gzegżółka*”, multimedialny zbiór ćwiczeń wymowy i intonacji polskiej, to nie tylko program komputerowy, ale także zeszyt ćwiczeń i przewodnik dla nauczyciela.

10. Dr Wioletta Hajduk-Gawron, mgr Małgorzata Smereczniak, Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich, Uniwersytet Śląski

Motywacyjna rola powtórki

Wystąpienie dotyczy planowania, przygotowania i przeprowadzania skutecznych powtórek materiału w nauczaniu języka polskiego jako obcego (w grupach wielonarodowościowych i wielokulturowych). Temat ten zostanie przedstawiony przede wszystkim w perspektywie motywującej roli, jaką w glottodydaktyce może pełnić odpowiednio zorganizowane powtarzanie. Istotą prezentacji jest próba określenia dobrych praktyk dydaktycznych w tym zakresie przy uwzględnieniu m. in. stylów uczenia się, typów inteligencji oraz nawyków wyniesionych z różnych systemów edukacyjnych. Podstawą wystąpienia jest teza, iż na sukces językowy składa się wiele różnorodnych czynników, w tym także właściwe sposoby repetycji oparte na diagnozie predyspozycji i potrzeb uczniów. Dlatego autorki proponują systematyczne działania nauczyciela polegające na zbieraniu tego typu informacji o uczniach. Tematyka powtórek pojawia się w wielu pozycjach metodycznych, zakłada się, że świadomość „potrzeby powtarzania” ma każdy nauczyciel i uczeń. Jednak autorki w myśl zasady „praktyka czyni mistrza” chcą przypomnieć i zaproponować kilka własnych rozwiązań na ciekawe lekcje powtórkowe.

11. Mgr Katarzyna Jóźwik, Centrum „Polonicum”, Uniwersytet Warszawski

Wykorzystanie platformy Moodle w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Referat będzie prezentacją możliwości edukacyjnych e-learningowej platformy Moodle w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Przedstawiona zostanie funkcjonalność różnych modułów tej platformy, które można efektywnie wykorzystać przy tworzeniu własnych kursów internetowych. Krótko omówiony będzie też kurs internetowy Centrum „Polonicum”.

12. Mgr Katarzyna Jóźwik, Centrum „Polonicum”, Uniwersytet Warszawski

„Studium przypadku” (case study) w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Referat będzie dotyczył możliwości użycia zadań opartych o studium przypadku („case study”) w nauczaniu języka polskiego jako obcego, zarówno ogólnego jak i specjalistycznego. Zaprezentowane zostaną przykłady tego typu zadań, które można wykorzystać w pracy z grupą.

13. Dr Anna Kisiel, Uniwersytet Wielkotyrnowski śś. Cyryla i Metodego, Bułgaria

Język polski w dydaktyce uniwersyteckiej za granicą – na przykładzie uniwersytetu w Wielkim Tyrnowie (Bułgaria)

Zasadniczym celem jest zaprezentowanie problemów dydaktyczno-metodologicznych, jakie mogą pojawić się w ramach zajęć z praktycznej nauki języka polskiego oraz zajęć ściśle językoznawczych (fonetyka i fonologia, słowotwórstwo, gramatyka opisowa i historyczna) na

uniwersytetach zagranicznych. Zostanie krótko zaprezentowany system nauczania akademickiego w Bułgarii (w tym program nauczania na studiach slawistycznych uniwersytetu w Wielkim Tyrnowie) ze wskazaniem odmienności w porównaniu z systemem polskim i ich wpływu na pracę dydaktyczną. Ponieważ autorka ma paroletnie doświadczenie w nauczaniu języka polskiego jako obcego na kursach w Polsce (3-, 4-tygodniowych oraz rocznych), część referatu poświęcona będzie różnicom w stosowanych metodach, zakresie materiału oraz oczekiwaniach studentów na kursie językowym (dodatkowym) i zajęciach kursowych na filologii słowiańskiej uniwersytetu w Tyrnowie.

14. Dr Anna Maria Kola, Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Toruniu; Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

Płeć w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Bycie kobietą/ mężczyzną nie jest tylko kwestią naszej biologii, ale w dużej mierze zależy od panujących w kulturze wartości. Wyznaczają one w sposób zdecydowany kształt, zadania i sankcje dotyczące pełnienia ról społecznych obu płci. Określają bowiem np. role zawodowe czy sposoby realizacji kariery, miejsce w rodzinie, systemie edukacji, strukturze społecznej. Przekazując uczniom i studentom widzę o danej kulturze pomijamy tematy związane z postrzeganiem ról płciowych, czyniąc to często niecelowo i nieświadomie. Pojawia się zatem pytanie, jak to robić, wykorzystując materiały dydaktyczne dostępne na polskim rynku.

15. Mgr Katarzyna Kołak, Katedra Filologii Polskiej Instytut Filologii Słowiańskiej i Bałtyckiej Uniwersytet ELTE w Budapeszcie, Węgry

Obok i zamiast podręcznika. Testy literackie na lektoracie jpjo

Na zagranicznych studiach polonistycznych swobodne obcowanie z tekstami literackimi jest jednym z najważniejszych celów, do których zmierza nauka języka polskiego jako obcego. Jednakże, jak powszechnie wiadomo, literatura może pełnić rolę narzędzia do prezentacji poszczególnych zagadnień językowych. Celem referatu będzie wskazanie kilku propozycji wykorzystania rozmaitych tekstów literackich na zajęciach lektoratowych dla zagranicznych polonistów i różnorodnych metod posłużenia się nimi: od ćwiczeń translatorskich przez ortograficzne i leksykalne po stylistyczne.

16. Mgr Lesia Korol, mgr Irena Szewczyk, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. I. Franki, Ukraina

***...Kiedy obejrzałem każdy kamień Lwowa...* Obecność kultury w nauczaniu języka (letnie praktyki studentów polonistyki lwowskiej)**

W referacie omówione zostaną letnie praktyki studentów I roku polonistyki lwowskiej, przeprowadzone w celu doskonalenia wiedzy i umiejętności językowych razem z promocją polskiej kultury Lwowa. Studenci mają okazję do kontaktu z tekstami związanymi ze Lwowem (autorów związanych ze Lwowem i ziemią lwowską). Opisane zostaną bloki zadań, z których każdy zawiera zadania związane z poszukiwaniem źródeł, przygotowaniem streszczeń, referatów, prezentacji oraz ćwiczenia językowe (też na podstawie materiału kulturowego), klęski i "zwycięstwa" w procesie wykonywania zadań w ramach praktyk.

17. Dr Jerzy Kowalewski, Uniwersytet Lwowski, Ukraina

Wykorzystywanie doświadczeń edukacji międzykulturowej i interkulturowej w glottodydaktyce polonistycznej

1. Dookreślenie pojęć dotyczących edukacji międzykulturowej i interkulturowej oraz ich odniesienie do glottodydaktyki (w tym glottodydaktyki polonistycznej).
2. Specyfika nauczania języka polskiego poza Polską: nauczanie dzieci i młodzieży, nauczanie w skupiskach Polaków, oczekiwania środowisk polskich na świecie wobec programów i metodyki nauczania języka polskiego (jako obcego).
Program kulturowy i metoda kulturowa w nauczaniu języka polskiego poza Polską jako próba wyjścia naprzeciw oczekiwaniom i sprostania wyzwaniom tej specyfiki.

18. Dr Ała Krawczuk, Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki, Ukraina

Co i jak myślą o polszczyźnie jej ukraińskojęzyczni użytkownicy (na podstawie badań nad świadomością normatywną studentów polonistyki lwowskiej)

W referacie planowane jest pokazanie, jakie trudności w przyswajaniu polszczyzny widzą studenci polonistyki ukraińskiej, jaka jest ich własna świadomość normy i błędu w języku polskim przez nich używanym, a także czy dostrzegają oni błędy językowe (jeśli tak, to jakich mianowicie typów) w polszczyźnie rodzimych użytkowników. Badanie przeprowadzono wśród studentów wszystkich pięciu lat studiów polonistyki lwowskiej, zatem jego wyniki pozwolą prześledzić rozwój świadomości językowo-normatywnej w zakresie polszczyzny przyswajanej przez studentów ukraińskich. Wyniki przeprowadzonej ankiety umożliwią także ujawnienie stopnia rozziemu między tym, co sami studenci myślą o swojej polszczyźnie i jej skuteczności komunikacyjnej, a obiektywnym stanem normatywnym używanego przez nich języka polskiego.

19. Prof. nadzwyczajny Barbara Kryżan-Stanojević, Filozofski fakultet, Uniwersytet w Zagrzebiu, Chorwacja

Degradacja normy wzorcowej w procesie nauczania języka polskiego jako obcego

Dominacja nauk użytkowych w procesie kształcenia uniwersyteckiego sprawiła, że kierunki typu filologicznego są zamykane, zmieniają swój profil, stając się rozbudowanymi kursami języka, bądź też pod maską studiów kulturowych przemycają treści filologiczne. Proces ten jest widoczny przede wszystkim na tzw. małych filologiach. Język dostosowując się do potrzeb rynkowych jest traktowany przede wszystkim jako narzędzie komunikacji, rzadko kiedy staje się przedmiotem badań i analiz. W procesie nauczania dominuje norma użytkowa. Norma wzorcowa natomiast staje się językiem, którego nauczyciel używa jako metajęzyka dla wyjaśnienia pewnych (coraz mniej licznych) zagadnień teoretycznych. W wystąpieniu zostaną zanalizowane przykłady takiego podejścia i skutki do jakich ono prowadzi.

20. Lic. Agnieszka Krzysztofowicz, Fundacja oprócz Granic, Warszawa

Uczenie uczenia się w trakcie lektoratu

- Omówienie procesu przyswajania nowej wiedzy (zalecana cykliczność powtarzania, konstrukcja lekcji z uwzględnieniem dynamiki uwagi i możliwości przyswajania). Sposoby polepszania pamięci na podstawie zaleceń Johna Mediny.
- Mapy myśli – sposób nie tylko na notowanie wykładów, ale i na naukę języka. Omówienie głównych zasad przedstawionych przez Tony’ego Buzana i uproszczonych form Katarzyny Szafranowskiej. Podstawy mindmappingu na przykładzie lekcji na poziomie A1.
- Fiszki – systematyka psychodydaktyczna Sebastiana Leitnera. Przygotowywanie fiszek w trakcie zajęć i możliwości zastosowania metody.

21. Mgr Kamila Kubacka, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców w Łodzi

Komunikacja niewerbalna cudzoziemców uczących się języka polskiego jako obcego. Wybrane zagadnienia.

Referat dotyczy komunikacji niewerbalnej cudzoziemców uczących się języka polskiego jako obcego, ze szczególnym uwzględnieniem znaków niewerbalnych wyrażających m.in. zwątpienie, niewiedzę, niepewność czy niezrozumienie. Artykuł stanowi podsumowanie badań przeprowadzonych w SJPdC w Łodzi na grupie kilkudziesięciu słuchaczy zróżnicowanych pod względem etnicznym, językowym oraz kulturowym. Uwzględnia również rozmowy i wywiady z lektorami. Podejmuje problem wyrażania i interpretowania znaków niewerbalnych przez przedstawicieli różnych kultur, dekodowania informacji ukrytych w gestach i mimice przez lektorów uczących języka polskiego jako obcego oraz wpływ tych znaków na proces dydaktyczny.

22. Dr Katarzyna Kuś, Wydział Psychologii, Uniwersytet Warszawski

Język figuratywny w nauczaniu jpjo

Niepomijanie w nauczaniu języka obcego tego, jak rozumieć teksty pisane i mówione zawierające wyrażenia metaforyczne oraz w jaki sposób tworzyć zrozumiałe dla innych wypowiedzi zawierające język figuratywny jest istotne przynajmniej z trzech powodów. Po pierwsze, jest to prosty sposób na kształtowanie kompetencji semantycznej i leksykalnej. Pozwala bowiem na szybkie rozszerzanie słownictwa, jeśli student umie wykorzystać znaczenie literalne do tworzenia wyrażen o charakterze przenośnym. Po drugie, język figuratywny pozwala w ciekawy sposób organizować nowo poznane słownictwo, w końcu zwiększa świadomość językową uczących się (Lazar 2003).

Wystąpienie poświęcone będzie wybranym formom nauczania czynnego i aktywnego posługiwania się językiem figuratywnym.

23. Dr Anna Seretny, dr Ewa Lipińska, dr hab. Przemysław Turek, dr Agnieszka Rabiej, Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ, Kraków

Selekcja i gradacja treści nauczania - prezentacja programów do nauczania języka polskiego jako obcego dla poziomów A1 - C2

Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1 - C2 (Księgarnia Akademicka, Kraków 2011), które powstały w Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ, zostały opracowane przez zespół doświadczonych glottodydaktyków. Są one zgodne z europejskimi standardami nauczania języków nowożytnych (m.in. z założeniami *Europejskiego systemu opisu kształcenia* językowego, 2003). Ich struktura ma charakter otwarty, umożliwiającą różną w formie realizację treści kształcenia w zależności od warunków, w jakich się ono odbywa. Można je więc widzieć jako krok w kierunku ujednolicenia procesu nauczania języka polskiego jako obcego w kraju i za granicą.

Celem prezentacji będzie omówienie budowy *Programów* oraz zwrócenie uwagi na ich zastosowanie w praktyce. Szczególnie istotna selekcja i gradacja materiału językowego pokazana zaś zostanie na przykładzie części systemu językowego: słownictwa i gramatyki oraz najtrudniejszej sprawności – pisania.

24. Dr Liliana Madelska, Uniwersytet Wiedeński, Austria

Integrowanie kompetencji lingwistycznych i kulturowych w glottodydaktyce

Wychodzimy z założenia, że szeroko pojęta kultura powinna być częścią kształcenia językowego. Dzięki temu, że coraz więcej filmów ma wersje z napisami w innych językach (szczególnie cenne są dla nas napisy po polsku), można je wykorzystywać już na początkowym etapie nauki.

W referacie chciałabym zaprezentować konkretne przykłady, umożliwiające integrowanie kompetencji lingwistycznych i kulturowych. Warto prześledzić ze studentami formy grzecznościowe *pan / pani, towarzysz, ty* w filmie Ryszarda Bugajskiego *Przesłuchanie*. Już sama analiza zmian w sposobie, w jaki zwracają się do siebie główna bohaterka Antonina Dziwisz oraz reprezentant aparatu przemocy Tadeusz Morawski to materiał na ciekawe zajęcia, łączące naukę języka i historii Polski.

25. Mgr Agnieszka Wronowska, Małgorzata Malinowska, Warszawa

Gry i zabawy jako narzędzie pracy na zajęciach indywidualnych z dorosłymi.

W referacie zostaną zaprezentowane propozycje gier i zabaw edukacyjnych przygotowanych przede wszystkim z myślą o zajęciach indywidualnych lub dwuosobowych ze studentami w wieku ok. 30-50lat.

26. Mgr Anna Mijas, absolwentka specjalizacji glottodydaktycznej w Polonicum, Warszawa

Sposoby wykorzystania polskiej reklamy w procesie glottodydaktycznym

Jednym z bardziej atrakcyjnych tekstów kultury współczesnej, które ułatwiać mają osobom uczącym się języka polskiego jako obcego rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, jest reklama. Będąc jednocześnie nośnikiem symboli polskiej kultury oraz ośrodkiem modyfikacji struktur języka polskiego, nakłada na cudzoziemca, poruszającego się w obrębie innych niż

polskie kodów językowo-kulturowych, cały szereg problemów. Właśnie problemy te paradoksalnie stają się dla lektora okazją do wykorzystania reklamy jako materiału pomocniczego w procesie glottodydaktycznym. Stwarzają mu okazję do opracowania ćwiczeń, które ułatwiają obcokrajowcowi zrozumienie treści polskich reklam, a tym samym umożliwiają mu rozwijanie sprawności językowych oraz utrwalanie zagadnień gramatyczno-leksykalnych.

27. Mgr Marlena Olechowska, Centrum Kształcenia Języka Polskiego, Warszawa

E-learning jako narzędzie w nauczaniu jpjo?

- Jak należy rozumieć pojęcie „kształcenia na odległość”?
- Charakterystyka e-learningu (formy e-learningu, możliwości i ograniczenia, sposoby organizacji zajęć).
- Rola nauczyciela i słuchacza w nauczaniu na odległość.
- Metody nauczania w e-learningu.
- System języka polskiego, a nowoczesna technologia.
- Przykłady lekcji e-learningowych, wideokonferencyjnych.
- Podsumowanie

28. Mgr Agnieszka Pabiańczyk, Edu & More sp. z o.o., Warszawa

Blended learning w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Zalety wykorzystywania blended learningu w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Perspektywa studenta i lektora glottodydaktyka. Najnowsze możliwości: e-learning i m-learning jako narzędzia ułatwiające i wzbogacające pracę lektorów, wzmacniające efektywność, atrakcyjność i systematyczność nauki oraz umożliwiające większą mobilność studentów. Referat będzie zawierał m.in. praktyczny konspekt lekcji łączącej nauczanie stacjonarne, e-learning i m-learning.

29. Mgr Joanna Pitura, Polska Akcja Humanitarna, Instytut Anglistyki, Uniwersytet Warszawski

Specyfika motywacji dorosłych Uchodźców i Repatriantów do nauki języka polskiego

Odpowiednia motywacja do nauki jest jednym z kluczowych elementów skutecznego procesu dydaktycznego. Jako że wciąż mało miejsca poświęca się dorosłym uczniom, podjęto próbę zbadania specyfiki motywacji dorosłych Cudzoziemców do nauki języka polskiego. W tym celu przeprowadzone zostało badanie ankietowe w Centrum Pomocy Uchodźcom i Repatriantom Polskiej Akcji Humanitarnej, w której Cudzoziemcy (uczestnicy kursów języka polskiego organizowanych przez PAH) wyrazili opinie na temat kwestii zachęcających bądź zniechęcających ich do nauki tego języka. Otrzymane wyniki mogą posłużyć uwrażliwieniu osób zaangażowanych w edukację dorosłych na różne aspekty procesu nauczania i uczenia się, które wywierają wpływ na motywację do nauki w tej grupie wiekowej.

30. Mgr Joanna Prędoła, Centrum „Polonicum”, Uniwersytet Warszawski i Fundacja Rozwoju „Oprócz Granic”

„Napisz do mnie chociaż krótki list” – metody doskonalenia umiejętności pisania (nie tylko listów!) w nauczaniu JPJO

W niniejszym wystąpieniu zostaną poruszone różnorakie kwestie dotyczące doskonalenia umiejętności pisania. Krótko zaprezentowane zostaną dotychczasowe opracowania na ten temat oraz tradycyjne metody nauczania pisania. W części praktycznej pokazane zostanie wykorzystanie metod aktywizujących prawą półkulę mózgu w doskonaleniu tej niewątpliwie najtrudniejszej sprawności językowej oraz próby zaadaptowania zdobytych metodyki nauczania innych języków obcych na tym polu.

31. Mgr Anna Rabczuk, Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców „Polonicum”, Uniwersytet Warszawski

„Chodź, opowiem Ci bajeczkę” – obrazowe przedstawienie funkcji przypadków

„Co to jest dopełniacz?” – pyta cudzoziemiec. „Kogo? Czego?” – odpowiada Polak. Pierwszy pozostaje ze swoim pytaniem, drugi nie rozumie braku aprobaty dla własnego wyjaśnienia. Zrozumienie funkcji przypadków nie tylko pomaga obcokrajowcom pojąć sens deklinacji, ale także ułatwia zaplanowanie lekcji – szczególnie początkującym lektorom. Moja prezentacja będzie próbą ubrania zawłości deklinacji w formę historyjki pobudzającej wyobraźnię i studentów, patrzących niekiedy z wyrzutem na nauczyciela wprowadzającego kolejny przypadek, i lektorów, którzy szukają alternatywnych metod dla zobrazowania tego problemu gramatycznego.

32. Dr Agnieszka Rabiej, Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie UJ, Kraków

Rozwijanie kompetencji leksykalnej i gramatycznej u dzieci, uczących się języka polskiego jako drugiego/obcego.

Problematyka nauczania-uczenia się języka polskiego jako drugiego/obcego poruszana jest najczęściej w kontekście kształcenia językowego dorosłych – cudzoziemców oraz osób polskiego pochodzenia, podejmujących naukę w Polsce lub za granicą. Tymczasem z każdym rokiem przybywa w Polsce dzieci imigrantów, które podejmują naukę w polskich szkołach. Ta sytuacja stanowi wyzwanie zarówno dla dzieci, które nie znają dobrze języka polskiego, jak i dla nauczycieli postawionych przed koniecznością doboru skutecznych sposobów nauczania oraz zintegrowania uczniów cudzoziemskich w nowym dla nich środowisku językowo-kulturowym. Celem mojego wystąpienia będzie przedstawienie nowoczesnej koncepcji nauczania języka polskiego jako drugiego/obcego dzieci w zakresie opanowywania przez nie słownictwa oraz stosowania norm poprawnościowych w komunikacji ustnej i pisemnej. Wychodząc od analizy procesu akwizycji słownictwa obcojęzycznego i reguł gramatycznych, przedstawię zasady nauczania tych elementów języka oraz wskażę na konkretne propozycje ćwiczeń zawartych w podręcznikach do nauki języka polskiego jako drugiego dla dzieci pt.: „Lubię polski!”.

33. Dr Ulyana Rys, Katedra Języków Słowiańskich, Narodowy Uniwersytet Przykarpcki im. W. Stefanyka, Iwano-Frankowsk

Zjawisko interferencji w etykiecie językowej studentów ukraińskiej polonistyki: charakterystyka i propozycje ćwiczeń

Głównym celem tego referatu jest pokazanie, że mimo podobieństwa dwóch języków słowiańskich, jakimi są język polski i ukraiński, istnieją językowe pułapki, w które najczęściej popadają przyswajający język obcy. Etykieta językowa jako zbiór pewnych specyficznych narodowych formuł i zwrotów jest niezmiernie ważna w nawiązaniu pierwszego kontaktu, dlatego umiejętność właściwego witania się, zwracanie się, podziękowania, pożegnania świadczy nie tylko o stopniu opanowania języka na poziomie podstawowym, ale także ich niewłaściwe użycie może utrudnić przyswajanie bardziej skomplikowanych tematów i zagadnień.

34. Mgr Julia Sahata, Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki, Ukraina

Świadomość normy frazeologicznej w zakresie związków zawierających nazwy zwierząt (na przykładzie ankiety przeprowadzonej wśród studentów polonistyki lwowskiej oraz uczelni polskich)

W referacie zostaną omówione wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów polonistyki lwowskiej oraz uczelni polskich (Uniwersytet Wrocławski i Uniwersytet Warszawski). Celem ankiet jest sprawdzenie znajomości współczesnej normy frazeologicznej w zakresie związków zawierających nazwy zwierząt (znajomość tradycyjnej struktury semantycznej i formalnej frazeologizmów oraz zasad ich łączliwości leksykalno-semantycznej z kontekstem) w środowisku studentów przyswajających zasób frazeologiczny języka polskiego głównie na zajęciach polonistycznych oraz studentów będących rodzimymi użytkownikami języka polskiego.

35. Mgr Marta Skura, mgr Magdalena Stasieczek-Górna, Centrum „Polonicum”, Uniwersytet Warszawski

Metoda tandemowa w nauczaniu języków obcych – doświadczenia i wnioski

W referacie omówione zostaną założenia metody tandemowej wykorzystywanej w nauczaniu języków obcych. Zaprezentowane zostaną różne rodzaje/typy tandemów, czemu będzie towarzyszyć próba określenia roli prowadzącego zajęcia tandemowe. Autorki opiszą własne doświadczenia związane z wykorzystaniem metody tandemowej w praktyce – korzyści, jakie daje posługiwanie się tą metodą, i ewentualne trudności. Zaprezentują także przykładowe zadania, które mogą być stosowane podczas zajęć językowych realizowanych przy użyciu prezentowanej metody.

36. Mgr Agnieszka Stryjecka, Sapienza Università di Roma, Włochy

Jak śliwka w kompot - przyimki łączące się z dwoma przypadkami w nauczaniu studentów włoskich

Studenci włoscy, także zaawansowani, często popełniają błędy w użyciu właściwego przypadku po przyimkach *w*, *na* oraz *pod*, *nad*, *przed*, *za* i *między*. Zwykle ignorują

występowanie tych przyimków także z biernikiem; skarżą się na trudności w odróżnieniu, który czasownik jest „czasownikiem ruchu” jak ujmują to podręczniki, a który nim nie jest; czasem zaś stosują biernik w nadmiarze. Okazuje się, że pojęcie „czasowniki ruchu” jest niewystarczające i mylące dla poznających język polski, bo dlaczego ten sam czasownik raz mieści się w tej kategorii (Latem lubię chodzić na łąkę po kwiaty.) a raz nie (Na łące lubię chodzić boso.)? Proponuję wyjaśnienie i ćwiczenia, dotyczących tego zagadnienia.

37. Mgr Aneta Strzelecka, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców, Uniwersytet Łódzki

Regionalizmy na lektoracie języka polskiego jako obcego

Autorka przybliży zjawisko występowania regionalizmów w języku polskim, omówi obszar ich występowania, częstotliwość używania przez rodzimych użytkowników języka polskiego. Artykuł będzie także próbą odpowiedzi na pytanie o miejsce regionalizmów na lektoracie jpjo, ich rolę, słuszność lub zbyteczność zapoznawania z nimi słuchaczy kursów. Autorka zaprezentuje także przykładowy tekst (zawierający regionalizmy łódzkie), który wykorzystuje na lektoracie.

38. Mgr Emilia Sztabnicka-Gradowska, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców, Uniwersytet Łódzki

Gry i zabawy multimedialne w nauczaniu cudzoziemców polskiej grzeczności językowej

Nauczanie zasad grzeczności językowej na lektoracie języka polskiego nie jest zadaniem łatwym. Wciąż brakuje materiałów, które ułatwiłyby i uatrakcyjniły proces dydaktyczny. W referacie tym chciałabym przedstawić kilka sposobów na wprowadzenie elementów grzeczności językowej do lekcji języka polskiego. Zaproponowane ćwiczenia to głównie gry i zabawy przygotowane z wykorzystaniem programów komputerowych. Nie będzie to oczywiście odpowiedź na wszystkie problemy cudzoziemców z etykietą językową. Skupię się na przedstawieniu aspektów związanych ze sposobami zwracania się do innych i językowym wyrażaniem dystansu społecznego.

39. Mgr Aleksandra Święcka, Uniwersytet Warszawski

Ćwiczenia wspomagające aparat artykulacyjny w nauczaniu języka polskiego jako obcego

W swoim wystąpieniu chciałabym podkreślić istotę ćwiczeń fonetycznych w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Są one bardzo ważne zwłaszcza dla początkujących; mają bowiem na celu wyćwiczenie wymowy polskich dźwięków tak, aby studenci mogli przełamać blokadę, która na samym początku nauki języka polskiego uniemożliwia im skuteczne komunikowanie się – dla niektórych artykulacja polskich głosek jest wręcz nieosiągalna, a to powoduje częste frustracje.

Celem referatu będzie przedstawienie trudności fonetycznych, z którymi borykają się przedstawiciele poszczególnych narodowości, uczący się polskiego, a także krótkie, ale treściwe zaprezentowanie typów ćwiczeń wspomagających artykulację adekwatnych do różnych poziomów.

40. Mgr Marta Tomaszewska, Warszawa

Błędy językowe studentów słowackich w polszczyźnie

Praca ta poświęcona jest analizie błędów językowych spowodowanych interferencją polsko-słowacką, popełnionych przez studentów słowackich. W pracy znajdują się definicje najważniejszych pojęć z zakresu glottodydaktyki i lingwistyki takich jak: błąd językowy, transfer, interferencja. Praca jest także próbą klasyfikacji błędów popełnionych przez Słowaków. Jest to korpus około 400 błędów, uporządkowanych według klasyfikacji Andrzeja Markowskiego. Wyjaśnione zostaje także, na czym one polegają i z czego wynikają. Poruszony jest także problem interferencji w glottodydaktyce.

41. Mgr Natalia Tsai, Łódź

Metody pracy z poezją na zajęciach językowych

W referacie pragnę poddać analizie metody pracy z poezją, jakie znajdują zastosowanie w procesie glottodydaktycznym. Rozważania swe opieram na wynikach sondażu, który w ramach pracy nad rozprawą doktorską przeprowadziłam wśród nauczycieli języków obcych (nie tylko jpjo, ale i różnych innych języków). Na artykuł składa się wykaz metod uznanych za najatrakcyjniejsze z punktu widzenia lektorów oraz omówienie tych, wobec których glottodydaktycy zgłosili najwięcej zastrzeżeń. Wierzę, że mój tekst wpisuje się w program organizowanej przez Panią konferencji, jako że jednym z zasugerowanych punktów dyskusji jest metodyka.

42. Dr Kinga Wawrzyniak, Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Słowacja

Proces kształcenia przyszłych tłumaczy - problemy, perspektywy, propozycje zmian (na przykładzie studiów polonistycznych w Bratysławie)

Celem referatu jest krytyczna analiza istniejącego na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie programu nauczania przyszłych tłumaczy oraz przedstawienie konkretnych propozycji jego udoskonalenia. Zamierzam omówić istniejący program studiów licencjackich i magisterskich, wskazać jego mocne i słabe strony, tj. rozważyć potrzebę / brak potrzeby nauczania konkretnych przedmiotów z perspektywy edukacji tłumaczy słowacko-polskich, jak również zaproponować zmiany, które umożliwiłyby lepsze przygotowanie studentów do pracy tłumacza. Analizę tę przeprowadzę, korzystając ze swego kilkuletniego doświadczenia w pracy na stanowisku lektorki języka polskiego, a obecnie adiunkta na ww. Wydziale, gdzie poza nauczaniem zajmuję się również opracowywaniem i aktualizacją programów kształcenia.

43. Mgr Agnieszka Wronowska, Uniwersytet Warszawski

Grafika, hasło, slogan w nauczaniu jpjo

Obcokrajowcy, którzy uczą się języka polskiego w naszym kraju są otoczeni przez elementy kultury jakimi są grafiki, hasła i slogany. W referacie zostaną przedstawione zalety wykorzystywania tego typu materiałów jako bodźca do uczenia się języka polskiego jako obcego. Omówione zostaną także wybrane sposoby wykorzystywania grafik, haseł i sloganów do ćwiczenia różnych sprawności językowych na różnych poziomach nauczania.

44. Mgr Grzegorz Zarzeczny, SJPiK, Uniwersytet Wrocławski

Bibliografia 2.0 – interaktywny przewodnik bibliograficzny glottodydaktyki polonistycznej

W wystąpieniu chciałbym krótko omówić prototyp interaktywnego przewodnika bibliograficznego glottodydaktyki polonistycznej. W przeciwieństwie do tradycyjnych, dezaktualizujących się bibliografii poszczególnych dyscyplin przewodnik bibliograficzny online umożliwiać ma bieżącą aktualizację zawartych w nim danych. Przede wszystkim jednak chciałbym przedyskutować w szerszym gronie sensowność (lub jej brak) założeń, (np. user-based), kategoryzacji zawartości (np. pod kątem użyteczności) czy zaproponowanych funkcjonalności (np. filtrów wyszukiwań czy eksportu plików).

45. Mgr Joanna Zawadka, IPS, Uniwersytet Warszawski, Polska

Uczeń z dysleksją na lektoracie jpjo

Wystąpienie będzie stanowiło próbę spojrzenia na kluczowe potrzeby ucznia ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz pracującego z nim nauczyciela jpjo.

46. Mgr Justyna Zych, Centrum POLONICUM, Uniwersytet Warszawski,

Forma quizu w nauczaniu języka polskiego jako obcego na poziomie początkującym

W referacie zostanie zaprezentowanych i omówionych kilka konkretnych przykładów wykorzystania formy quizu na lekcji języka polskiego jako obcego na poziomie początkującym. Przedstawione zostaną tematy gramatyczne i leksykalne przewidziane dla poziomu A1 i A2, w których przypadku quiz okazuje się szczególnie przydatnym i efektywnym narzędziem dydaktycznym. W referacie uwzględnione zostaną nie tylko walory, ale też mankamenty quizu jako metody nauczania, jaką można zastosować na lekcji języka polskiego jako obcego.